DE CONSTITUTIONEEL.

NIEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT

N°. 2. **Dingsdag 2 October.** **1855.**

Uitgever : **C. H. SUSAN, Jr.**, te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten : **M. Schooneveld & Zoon**, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau : Jan-Hendrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m. **ƒ 4.50** ; franco per post **ƒ 5.50**.
Advertentiën van 1—6 regels **ƒ 1**. Voor elken regel meer **15 cents** ; behalve **35 cents** zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van **ƒ 1**, het zegelgeld daaronder begrepen.

BERIGT.

De drie eerste nommers van deze Courant zijn alom gratis te bekomen.

Het vierde nommer wordt alleen verzonden aan hen, die zich abonneren.

De Uitgever verzoekt dan ook beleefdelijk hem de abonnementsopgaven ten spoedigste en per post te willen doen toekomen.

Amsterdam.

Het jongste besluit van den Gemeenteraad van Neêrlands hoofdstad, waarbij de accijns op het gemaal als gemeentelijke belasting is afgeschaft, zal overal een gunstigen indruk en een heilzamen invloed te weeg brengen.

Door dit besluit heeft de Gemeenteraad van Amsterdam, in de eerste plaats, op nieuw een blijk zijner sympathie gegeven met de algemeene beginselen, door 's Lands Regering gehuldigd. Hoe men er toch over denke omtrent de wenschelijkheid, om den accijns op het gemaal niet meer te heffen, of over de meer of minder heilrijke gevolgen der afschaffing ten voordeele der mingegoede volksklassen: zeker is het, dat 's Lands Regering die afschaffing wenschelijk en noodig heeft gekeurd, en dat 's Volks Vertegenwoordiging daaraan hare goedkeuring heeft geschonken. Blijkbaar is daarbij de bedoeling geweest, dat de gemeenten, voor zoo veel immer mogelijk, dit loffelijk voorbeeld zouden volgen. Immers, indien de verlaging van den broodprijs en eene meer volkomene vrijheid voor de industrie de gevolgen zouden worden van de afschaffing van den accijns op het gemaal, men zou ze niet anders kunnen in het leven zien treden, dan wanneer ook de gemeente die belasting liet varen, waaraan — boven en behalve de enorme hoogte, tot welke zij hier en daar is opgevoerd — zoo vele, de nijverheid aan banden leggende en de goedkoopere productie belemmerende, formaliteiten zijn verbonden. Het is dan ook in *dien* geest, waarin de Minister van Binnenlandsche Zaken circulaires aan al de gemeenten van ons Vaderland heeft gerigt, en het is diezelfde geest, welke hem tot het schrijven van de bekende circulaire aan den Gemeenteraad van Amsterdam heeft geleid. De houding, overigens, door de Regering, gedurende de discussiën over en na de aanneming van de wet tot afschaffing van den accijns op het gemaal, volgehouden, is het krachtigste antwoord op de, van meer dan éénе zijde, tot haar gerigte aantijging, dat zij eigenlijk die afschaffing niet zou willen. Het tegendeel is waar. Overal waar de Regering, door wenken of raadgeving, de meening der Gemeenteraden omtrent het punt der afschaffing, hopen kon in hare eigene rigting te leiden, zonder daarom één oogenblik de aan de gemeente toekomende zelfstandigheid uit het oog te verliezen: overal, zeggen wij, heeft zij getracht, dat het besluit der gemeente het groote werk van Regering en Vertegenwoordiging kwam voltooijen.

De hoofdstad van Nederland heeft ook aan die raadgeving gehoor gegeven. Gesterkt door de openbare meening, die zich krachtig lucht gaf, heeft zij getoond, ook *haar* aandeel te willen hebben in de pogingen dezer eeuw, om door ontheffing van den druk, die op de eerste levensbehoeften is gelegd, den arbeid, zoo veel mogelijk, te helpen vrijmaken. Amsterdam heeft getoond, dat de hartader des Lands *niet* flaauwelijk klopt, en dat het, waar het pas geeft, zich aansluit bij bedachtzame hervormingen, die de verbetering van het lot der arbeidende klasse op het oog hebben.

Wij danken Amsterdam voor het voorbeeld, dat het thans heeft gegeven aan nog zoo vele gemeenten in ons Vaderland, die tot dusver achterlijk zijn gebleven, om, ten aanzien van dit punt, in het voetspoor der Regering te treden. Het is toch niet enkel de zedelijke invloed, welken het genomen besluit zal hebben; maar het is ook de omstandigheid, dat de, inderdaad gewigtige, bezwaren, die aan de opheffing der gemaalbelasting voor Amsterdam verbonden zijn, konden worden opgeheven, die elke meening omtrent de onmogelijkheid, om overal die belasting af te schaffen, ter zijde zullen schuiven.

Amsterdam heeft derhalve niet alleen zich verdienstelijk gemaakt jegens zijne eigene, talrijke volksklasse, maar ook jegens het Vaderland; want nu de hoofdstad zich aangesloten en zich voorop gesteld heeft, kan het niet missen, of alle andere gemeenten zullen volgen.

De Grondwet.

I.

„Wij wenschen vóór te staan en te verdedigen: de Grondwet, den hoeksteen van ons staatsgebouw"; dat was het hoofddenkbeeld, in ons programma nedergelegd. Zoo vele partijen er in Nederland zijn, even dikwerf wordt het voornemen, om de Grondwet te handhaven en te verdedigen, voorop gezet. Geen wonder; want de partij, die openlijk zou uitkomen voor haren afkeer van die hoogste wet in den Staat: zij zou slechts luttelen weêrklank bij het volk van Nederland ontmoeten. Maar niet allen, die aldus de Grondwet in bescherming nemen, *handelen* in overeenstemming met dat voornemen. Er zijn, die onder dezelfde leus de instellingen, bij de Grondwet geschonken, in discrediet trachten te brengen, om zoodoende haar zelve te ondermijnen en ten val te brengen. Er zijn anderen, die, tamelijk tevreden met hetgeen als afbakening van pligten en regten tusschen de verschillende staatsmagten en van het volk is neêrgeschreven, nog altijd evenwel het beginsel van gelijkheid, betrekkelijk de godsdienst, met leede oogen zien toegepast en derhalve tot de ondermijning van een der hechtste grondzuilen van ons staatsgebouw medewerken. Eindelijk zijn er, die de Grondwet slechts beschouwen als een overgang tot eene andere orde van zaken, waarin het Koningschap, zoo niet uit de rij der staatsmagten genomen, dan toch tot een niets beteekenend symbool teruggebragt zou worden.

Het is dan ook niet genoeg, dat men in algemeene bewoordingen de handhaving en verdediging der Grondwet belijde: men behoort zijne meening, te dien aanzien, bepaaldelijk te formuleren. Wij onttrekken ons niet aan deze taak: integendeel, wij wenschen reeds bij den eersten dag geen onzer lezers in twijfel te laten omtrent de bedoelingen, die ons bezielden, toen wij ons programma schreven, onder het heilige voornemen, dat door onze daden ten allen tijde te staven.

Wij achten het derhalve noodig en nuttig, om in korte trekken het standpunt aan te wijzen, waarop wij de verdediging en de uitvoering der Grondwet als onze voornaamste taak aanvaarden.

De Grondwet, welke in 1815 tot stand kwam, maakte, voor de toen nieuw ingestelde orde van zaken, den grondslag uit van onze regten en vrijheden en vernieuwde den band, die, sedert zoo lang, tusschen het Nederlandsche volk en Oranje had bestaan. Die Grondwet is dan ook niet anders te beschouwen, dan als de kiem, waaruit later de vruchten der toepassing van het constitutionele staatsregt zijn gesproten. Toen in 1830 de feitelijke scheiding tusschen Belgie en Nederland had plaats gegrepen, vloeide daaruit de noodzakelijkheid tot het brengen van eenige veranderingen in de Grondwet voort. Van 1830 tot 1839 werd daarop dikwerf aangedrongen; maar de regering van dien tijd stelde die herziening altijd uit, tot dat de scheiding van Belgie regtens zou zijn voltooid. En toen nu in 1639 die scheiding, reeds lang feitelijk bestaande, bepaaldelijk werd onderschreven, werd in 1840 de sedert zoo geruimen tijd verlangde herziening tot stand gebragt. Zij was evenwel niet veel beteekenend. Zij bepaalde zich over het algemeen tot hetgeen uit de scheiding van zelve voortvloeide; zoo als b. v. de titels der provincien, het getal leden der beide Kamers enz. Men had dus de herziening slechts in naam volbragt. Zelfs de meest billijke wenschen waren onbevredigd gelaten; en van daar ontstond, vooral in den boezem der Tweede Kamer, bij herhaling en voortdurend een nadere aandrang tot herziening. De staat van 's Rijks geldmiddelen was intusschen zeer ongunstig en de regering begreep, b. v. in 1843, dat eerst de finantien moesten worden hersteld, voor dat men tot eene herziening der Grondwet kon overgaan. Dat was bepaaldelijk de meening van den toenmaligen Minister van Finantien, den heer VAN HALL, die, wel verre van in 1843 het denkbeeld van Grondwetsherziening te verwerpen, voor de wenschelijkheid daarvan uitkwam, maar als zijne overtuiging te kennen gaf, dat het herstel der finantien aan zoodanigen gewigtigen maatregel behoorde vooraf te gaan. Die overtuiging berustte op de meening (dit bleek uit de toen gehouden discussien), dat de toekomst des lands, wat zijne finantien betrof, behoorde verzekerd te zijn, alvorens aan dat land nieuwe of gewijzigde instellingen te geven, welke, uit den aard der zaak, veel zorg en tijd in de uitvoering zouden vereischen. Reeds toen evenwel — en wij mogen dit hier niet onopgemerkt laten — verklaarde de heer VAN HALL, dat men, ten aanzien van het punt van bezuiniging, niet te groote verwachting van eene herziening moest hebben: eene verklaring, welke door de ervaring later in allen deele werd bekrachtigd.

De Finantien werden dan ook van lieverlede op beteren voet gebragt, dank zij de krachtige maatregelen van den toenmaligen Minister van Finantien, den heer VAN HALL, die, met het groote einddoel voor oogen, noch voor bezwaren van allerlei aard, noch voor de onverdiende straf eener tijdelijke impopulariteit, terugdeinsde.

Het tijdstip der herziening was nu aangebroken, en de Minister VAN HALL drong er op aan, om niet langer de uitvoering van hetgeen beloofd was en verlangd werd uit te stellen. Tot die herziening werd in 1847 besloten. In de aanspraak, waarmede de Koning in dat jaar de zitting der Staten-Generaal opende, werd verklaard, dat er eene onbetwistbare noodzakelijkheid bestond om de Grondwet te herzien, en beloofd, dat hiertoe in den loop der zitting de vereischte voorstellen van wet zouden worden ingediend. Er ontstond evenwel, naar het gerucht wil, verschil in den Ministerraad, over den omvang en de grenzen dier voorstellen. De meerderheid in dien Raad kon zich, naar het scheen, niet vereenigen met den heer VAN HALL, die bij de voorgenomen herziening verder wilde gaan, dan de meerderheid in den Ministerraad noodzakelijk of doeltreffend achtte. In de dubbele Kamer van 1848, waarin hij zitting had, zeide de heer VAN HALL, dat hem steeds hoogst wenschelijk was voorgekomen de vaststelling van zoo vele gewigtige punten, als welke nu in de aangeboden herziening voorkwamen, en dat hij uit de overtuiging, dat de herziening op ruime schaal moest plaats hebben, zijne portefeuille had ten offer gebragt. Genoemde Minister had dan ook inderdaad zijn ontslag genomen en was met het einde van 1847 afgetreden.

In het voorjaar van 1848 werden de bekende 24 ontwerpen aangeboden, die evenwel weinig voldeden. Daarop volgden de groote gebeurtenissen van dat jaar, die schier alle Staten van Europa beroerden en door den democratischen geest, waaruit zij voortsproten, als van zelve invloed op den gang der Grondwetsherziening hier te lande moesten oefenen. Het was onder dezen magtigen invloed, hoewel binnen ordelievende grenzen afgebakend, dat die herziening op ruime schaal werd voltooid en dat de wenschen, sedert 1830 door zoo velen gekoesterd, eindelijk waren bevredigd.

Hoe wij die herziene Grondwet, met het oog op de omstandigheden, welke haar in het leven riepen, beschouwen: dat wijzen wij in een tweede artikel aan.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De spanning, welke zich vertoonde, om de bijzonderheden der inneming van Sebastopol te kennen, begint eenigermate te wijken. Meer houdt men zich nu reeds met de gebeur-

tenissen onledig, welke op handen zijn. Stellig is deswege nog niets bekend. Van verschillende zijden is gemeld, dat 20,000 man der bondgenooten te Eupatoria ontscheept zijn: het Engelsch ministerieel Avondblad spreekt dit bij herhaling tegen, maar (zoo als wij in ons vorig No. reeds gezegd hebben) de andere berigten zijn van dien aard, dat de eerste tijding wel eenig geloof schijnt te verdienen. De tegenspraak kan weer een maatregel van voorzigtigheid zijn, om de beweging te bedekken; want het bedoelde blad zegt veelbeteekenend, «dat prins Gortschakoff een te goed generaal is, om zelf niet na te gaan, wat er van de zaak is.»

Hoe 't zij, de eigenlijke veldtogt in de Krim schijnt aan te vangen, en de mogelijke kansen voor en tegen worden reeds berekend. Terzelfder tijd, dat de bondgenooten uit Eupatoria eene beweging schijnen te willen ondernemen, pogen zij de Russen bij de hoeve van Mackenzie om te trekken en dus in den linkervleugel aan te tasten. Aan den anderen kant schijnen de Russen weder het uiterste te willen inspannen; de grootvorst Konstantijn, teregt of ten onregte, als de ziel van de oorlogspartij beschouwd, is den 20 Sept. te Nicolaïeff aangekomen en werd te Odessa verwacht, alwaar de Keizer, zijn broeder, zich bevindt. Groote krijgsverrigtingen over en weder worden dus voorbereid.

Naar luid van berigten uit Weenen wordt het vermoeden geenszins gewettigd, als zou Oostenrijk eene nieuwe poging tot bemiddeling doen, en dat het een ultimatum op het oog had, waarvan de verwerping door Rusland zou leiden tot de onderteekening van de militaire overeenkomst, waarvan zoo dikwerf sprake was.

Waarin zouden die ontwerpen tot bemiddeling bestaan? vraagt een geacht blad. Is thans het oogenblik gekomen om aan eene minnelijke schikking te denken, nadat de beide partijen minder dan ooit tot verzoening geneigd schijnen? Bovendien dient ook niet uit het oog te worden verloren, dat Oostenrijk, meer dan eens, pogingen in dien geest deed, en dat de laatste maal, toen het als bemiddelaar optrad, het geenszins te St.-Petersburg was, dat zijne vredelievende pogingen schipbreuk leden.

Men zegt, dat, toen er sprake was van de betaling der oorlogskosten van Rusland te vorderen, prins Gortschakoff, de vertegenwoordiger dier mogendheid, zou hebben gezegd: «Welnu, begint met Sebastopol te nemen, en dan kunt gij over de oorlogskosten handelen.» Wij hechten weinig geloof aan dit verhaal. Prins Gortschakoff heeft gedurende de onderhandelingen, welke thans tot de geschiedenis behooren, getoond, dat hij maar al te zeer meester van zijne tong is, om zich zoo iets te laten ontglippen.

De Londensche *Observer* zegt, dat men geene belangrijke tijdingen uit de Krim heeft te wachten, alvorens de eene of andere operatie ondernomen is. De eerste krijgsverrigting van aanbelang schijnt een aanval op het Noorderfort ten doel te hebben.

HET OOSTERSCH OORLOGSTOONEEL.

Er zijn berigten uit Konstantinopel, van 20 September. Daaruit verneemt men, dat het veroverde gedeelte van Sebastopol bezetting van de bondgenooten heeft erlangd, vooral aan den kant van het Quarantaine fort.

Er waren batterijen opgerigt om het vuur van het fort Konstantijn te beantwoorden, welks kanon de zuidzijde allezins bereikte.

Een gedeelte der Fransche kavallerie was te Kamiesch naar Eupatoria ingescheept. Er was nog altijd sprake van eene onderneming tegen Nicolaïeff en Odessa.

De kavallerie van generaal d'Allonville was uit de vlakte van Baïdar teruggekeerd.

Men wilde weten, dat er gezamenlijke maatregelen zullen genomen worden om de hinderpalen aan den ingang van de haven van Sebastopol weg te ruimen. Daartoe zullen de te Kertch gevonden duikmachines gebezigd worden, terwijl de vloten der bondgenooten zich met geweld een doortogt door den ingang banen, en de noordzijde der vesting beschieten zouden.

In de hoofdkerk van Sebastopol was in tegenwoordigheid van den maarschalk Pelissier een *Te Deum* gezongen. Eene andere kerk was aan de Engelschen afgestaan.

De generaals Bosquet, Bourbaki en Trochu bevonden zich beter.

— Van het oorlogstooneel in Azie verneemt men, dat Omer-Pacha den 8en te Trebizonde aangekomen en verder naar Battoum vertrokken was.

Te Kars was tot den 3en niets van belang voorgevallen.

NOORD-AFRIKA.

De opstandelingen in Tripoli naderen in grooten getale de hoofdstad.

Uit Alexandrië loopen de berigten tot den 20sten; zij behelzen, dat de ingenieur Linant-Bey, ter zake van het vraagstuk der doorgraving van de landengte van Suez, naar Frankrijk vertrekt.

De opstand der Muzulmannen in Abyssinie was gedempt. De nieuwe Koning had verklaard, dat hij de Europeanen en de vrijheid van godsdienst zal beschermen.

GROOT-BRITTANJE.

Naar Woolwich is bevel gezonden het leger in de Krim wollen dekens, waterdigte jassen, lederen laarzen, kagchels en barakken toe te zenden.

— Het committé voor de administratieve hervorming is druk met voorbereidende werkzaamheden bezig, ten einde, tegen de ophanden zijnde bijeenkomst van het Parlement, zijne bemoeijingen ijverig voort te zetten.

— Uit het statistiek verslag der spoorwegen in Groot-Brittanje en Ierland blijkt, dat het Parlement in 1854 toestemming gaf tot den aanleg van 482 mijlen nieuwe spoorweglinien, zijnde een weinig meer dan de helft der lengte, die in 1853 werd toegestaan. Tot het einde van 1854 had het Parlement reeds den aanleg van 13,983 mijlen toegestaan, waarvan 1177 mijlen later werden opgegeven, zoodat slechts 12,806 overgebleven waren, waarvan 4752 nog geopend moesten worden. De geheele som, die de spoorweg-maatschappijen tot op het einde van 1854 door actien of leeningen meesten innen, bedroeg 386,106.336 ponden sterling, waarvan 304,069.794 ponden reeds zijn betaald en dus nog 82,036.542 betaald moeten worden; hiervan komen echter wel 30 of 40 millioen ponden op spoorwegen, welker concessie opgeheven is, en behoeven deze dus niet betaald te worden. Op den 30 Junij 1854 waren 54,401 personen bezig met den aanleg van 889 mijlen. Op de reeds geopende linien telde men 90,409 beambten. In 1854 werden 111,206,707 reizigers per spoorweg vervoerd, voor een gezamenlijk bedrag van 20,215,724 mill. pond, dus gemiddeld 2576 pond per mijl, hetgeen in 1853 slechts 2408 pond bedroeg. De dienst op de spoorwegen onttrekt aan de bruto-ontvangsten in Engeland 45, in Schotland 46 en in Ierland 45 per cent. In 1854 verloren op de Engelsche spoorwegen 223 personen het leven en bekwamen 453 verwondingen, terwijl in 1853 het getal der gedooden 385 en dat der gekwetsten 449 beliep.

— De vermeerdering der inkomsten heeft in het afgeloopen vierendeeljaars bedragen 1,924,124 pond sterling, en in het geheele jaar 8,344,781 pond sterling, of, na aftrek van de income-tax, 1,290,787 pond sterling, vergeleken met hetzelfde tijdvak van een jaar te voren.

Het zegel, de posterijen en eenige andere takken van inkomst toonen eene vermindering aan.

— Ongeveer 250 Russische krijgsgevangenen zijn Dingsdag jl. te Plymouth tegen Engelsche krijgsgevangenen uitgewisseld. Te Chattam is bevel ontvangen om alle Russen en Finlanders, die te Bomarsund krijgsgevangen gemaakt zijn, naar Libau te doen vertrekken, om daar tegen Engelschen en Franschen te worden uitgewisseld. Uit Havre, Plymouth en Lewis zouden insgelijks krijgsgevangenen, voor dezelfde bestemming, vertrekken.

— Vrijdag jl. had de verkiezing plaats van een lord-maire van Londen voor het volgend jaar.

De nieuw verkozene is de alderman Salomons, die de Israëlitische godsdienst belijdt. Men zal zich herinneren, dat de heer Salomons vroeger te Greenwich tot volksvertegenwoordiger benoemd is, maar tot het Lagerhuis niet toegelaten werd, uithoofde zijner weigering om den gevorderden eed af te leggen.

Voor twintig jaren, zoo sprak hij na zijne verkiezing tot lord-mayor, had ik de eer tot sheriff van Londen te worden benoemd. Sedert is er veel binnen en buiten 's lands voorgevallen; doch de oude vrijheden en regten van Engeland zijn gelukkig bewaard gebleven, en als een gevolg daarvan, zie ik mij met het vertrouwen mijner medeburgers vereerd; ik zal die vrijheden en regten, waaronder die van het geweten de dierbaarste is, steeds zoeken te handhaven.

DUITSCHLAND.

Aan de geweerfabriekanten in het Hannoversche en eenige andere Duitsche staten is de vervaardiging van wapenen voor Russische rekening, op zware geldboeten, verboden.

— Onlangs is te Moskou eene volledige Russische vertaling van Schiller's werken verschenen. De voornaamste Russische letterkundigen hebben tot de vervaardiging daarvan medegewerkt.

— In de jongste dagen zijn groote hoeveelheden aardappelen aan den Midden-Rijn geladen, om naar den Beneden-Rijn verscheept te worden.

— Volgens sommigen heerscht te Weenen nog onzekerheid, of de baron Rotschild, dan wel de heer Pereire het Oostenrijksch credit mobilier zal stichten.

Volgens de *Oest. Zeitung* is echter deze aangelegenheid reeds met den heer Pereire geregeld, die daarna dan ook vertrokken is. Met den baron Rotschild zouden intusschen onderhandelingen gevoerd worden wegens eene andere schikking.

— Reeds is gemeld, dat de ratificatien van het concordaat tusschen den H. Stoel en Oostenrijk gewisseld zijn. Binnen kort zal dus dat stuk bekend worden gemaakt, hetwelk voortaan de betrekkingen, tusschen de kerk en den staat moet regelen.

Het concordaat was aanvankelijk in de Latijnsche taal opgesteld; op uitdrukkelijk verlangen der Oostenrijksche regering is de Duitsche tekst als de officiële voor dit staatsstuk aangenomen. Dr. Rauscher, aartsbisschop van Weenen, is met de vertolking belast.

BELGIE.

Het regeringsblad behelst een Koninklijk besluit, waarbij onderscheidene geneesheeren tot ridders der Leopoldsorde worden benoemd, als blijk van 's Konings tevredenheid wegens door hen, in verschillende omstandigheden, bewezen diensten, zoowel aan de wetenschap als aan de menschheid.

— Bij besluit van 29 September heeft de minister van financien eene commissie benoemd, welke onder zijne voorzitterschap zal bijeenkomen, om de vraagstukken betrekkelijk de herziening van het tarief van in- en uitgaande regten te onderzoeken.

— De regering heeft een besluit genomen, waarbij eene vrijstelling van 50 pct. wordt verleend wegens het vervoer per spoorweg van eerste levensbehoeften, bestemd voor gasthuizen, weldadigheids-bureaux en gemeente-instellingen. Particuliere maatschappijen, waarvan het weldadig doel voldoende aangewezen wordt, zullen hetzelfde voorregt kunnen genieten; het zal echter slechts verleend worden voor transporten, welke regtstreeks voor hare rekening plaats hebben.

Door den minister van openbare werken zijn aan de verschillende stations-chefs bevelen gegeven tot het ten uitvoer brengen van gemeld besluit; de betrokken besturen, inrigtingen en maatschappijen, welke in dit voorregt mogten verlangen te deelen, zullen zich te dien einde tot voorzegde ambtenaren hebben te wenden.

Binnenland.

's Gravenhage, 1 October.

Z. M. heeft aan den heer W. de Rooij, hoofdinspecteur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen bij het Departement van Financien, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van ridder der Leopolds-orde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

Z. M. heeft benoemd tot substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Rotterdam, mr. T. L. L. Prins, advocaat aldaar.

Z. M. heeft aan mr. Joannes Carolus Felix, zich schrijvende C. J. F. van den Heuvel, op zijn daartoe gedaan verzoek, verleend eervol ontslag uit zijne betrekking van president der arrondissements-regtbank te Breda.

Z. M. heeft aan den gepensionneerden kapitein S. Swaens het dragen vergund der activiteits-uniform van het wapen der infanterie, waartoe hij laatstelijk heeft behoord.

Z. M. heeft benoemd bij het 6de regement infanterie, tot kapitein van de 3de kl., den 1sten luitenant G. J. J. Frackers, van het corps; bij het 7de regement infanterie, tot 1sten luit., den 2den luitenant J. K. H. de Roo van Alderwerelt, van het corps.

Van wege H. M. de Koningin is de dames-vereeniging tot het houden eener loterij van handwerken enz., te Hoorn, ten behoeve der algemeene armen dier stad, bij gelegenheid van de groote algemeene Tentoonstelling van Landbouw aldaar, vereerd met een fraai geschenk, als prijs in gemelde Loterij.

Men verneemt dat de door H. M. de Koningin-moeder jaarlijks verstrekte aanzienlijke gift van ƒ 1000 aan het burgerweeshuis te Amsterdam, wederom bij heeren regenten is ontvangen.

In den avond van den 25sten September heeft Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden, van Berlijn, zijne reis voortgezet naar St. Petersburg en is in den avond van den 26 te Koningsberg aangekomen.

Naar men verneemt, zullen Z. D. H. de hertog Bernard van Saxen-Weimar en HDs. dochter, de hertogin Anna, die zich op HDs. kasteel in Duitschland bevinden, aldaar nog geruimen tijd verblijven, vóórdat HDs. naar deze residentie zullen terugkeeren.

Den 15 September is Zr. Ms. fregat *Doggersbank*, aan boord hebbende Z. K. H. den Prins van Oranje, van Cadix naar Teneriffe vertrokken.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben heden een aanvang gemaakt met het onderzoek der begrootings-wetten voor 1856.

De Commissie van de Tweede Kamer heeft verslag uitgebragt over de Staats-rekening van 1852.

De commissie betreurt het, dat, nadat de in 1848 gewijzigde Grondwet reeds sedert zeven jaar is ingevoerd, de bepaling van art. 122, volgens welke de verantwoording van de staatsuitgaven en ontvangsten aan de wetgevende magt moet worden gedaan en het slot der rekening door haar vastgesteld, buiten werking is gebleven, en dat de rekening over het vierde dienstjaar na de invoering der gewijzigde Grondwet blijft buiten de kennisneming der wetgevende magt. Wat de algemeene rekening zelve betreft, zoo voldoet deze aan de voorschriften van artt. 37 en 38 der wet van 5 October 1841.

In deze rek. wordt de som der Rijks-ontvangst opgegeven te zijn ƒ 73,581,465.76½.

Wat de uitgaven betreft, zoo is het der Comm. opmerkelijk voorgekomen, dat op geen hoofdstuk der begr. zooveel overschrijvingen hebben plaats gevonden, dan op dat van binnenl. zaken. Sommige posten zijn met de helft verhoogd. Wat het dep. van financien betreft, is het de Comm. in het oog gevallen, dat de vervolgings- en proceskosten in zake de directe belastingen, anders met ƒ 6000 gedekt, dit jaar ƒ 10,400 hebben bedragen; die voor de indirecte belastingen werden van ƒ 6,000 op ƒ 8,332 gebragt.

De geheele rekening sluit met een batig saldo van ƒ 4,255,610,635, waarover reeds bij vroegere wets-bepalingen gedisponeerd is.

Ter voldoening aan het tweede lid van art. 57 der Grondwet, heeft de minister van Buitenl. Zaken van wege Z. M. aan de leden van de Tweede Kamer doen toekomen 1o. afschrift van de overeenkomst den 22sten Januarij 1855, tusschen Nederland en de Vereenigde Staten van Amerika gesloten, tot regeling der voorwaarden, waarop de konsulaire agenten van die Staten in de voornaamste havens der Nederlandsche overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten. 2o Een afschrift van de overeenkomst, den 8sten Junij jl. tusschen Nederland en Frankrijk gesloten tot regeling der voorwaarden, waarop de consulaire agenten der beide Rijken in de voornaamste havens der wederzijdsche overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten; en 3o. een afschrift der additionele Overeenkomst tusschen het Koningrijk der Nederlanden en het Koningrijk der Beide Sicilien getroffen, ten aanzien eener nadere uitbreiding van het op den 17den November 1847 tusschen de beide landen gesloten tractaat van handel en scheepvaart.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft het publiek verwittigd dat met den tweeden October eerstkomende de stoombootvaart in het veer van Willemsdorp op den Moerdijk en omgekeerd wordt opgeheven en in de dienst van dat veer met de gewone zeil- en roeivaartuigen zal worden voorzien.

De Minister van Financien heeft ter algemeene kennis gebragt, dat de navolgende kapitalen aanwezig zijn tot verzekering van de verzilvering van het in omloop zijnde bedrag van ƒ 10,000,000.00 in muntbiljetten.

Inschrijvingen op het Grootboek van Nationale Schuld: op het 2½ percents Grootboek een kapitaal van ƒ 18,788,000.00 naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet van 50 ten honderd, uitmakende eene waarde van . ƒ 9,394,000.00

op het 3 percents Grootboek een kapitaal groot ƒ 1,010,300.00, naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet van 60 ten honderd, uitmakende eene waarde van. ƒ 606,180.00

te zamen ƒ 10,000,180.00

De *Courrier de Luxembourg* meldt, dat de heer Pescatore, president van het wetgevend ligchaam van het groot hertogdom, zijn ontslag als afgevaardigde genomen heeft.

Naar men verneemt, heeft de Burgemeester van Zalt-Bommel, die sinds vele jaren dien moeijelijken post met alle naauwgezetheid heeft waargenomen, zijn eervol ontslag aan Z. M. den Koning verzocht.

Uit Maastricht schrijft men, dat de Commissaris des Konings in Limburg, benevens de generaal-majoor opperbevelhebber in dat gewest, van gouvernementswege bevel hebben ontvangen, om zich heden te Aken te bevinden, ten einde aldaar Z. M. den Koning van Pruissen, die op dien dag de stad met een bezoek zal vereeren, te complimenteren.

Aan den aftredenden Commissaris des Konings in Noord-Holland, den heer Mr. D. J. Ewijck, is door eene vereeniging van Burgemeesters in Noord-Holland, een prachtig geschenk in zilver aangeboden, als een bewijs van hoogachting jegens den braven en bekwamen man, die vijftien jaren aan het hoofd dier provincie heeft gestaan. Vroeger reeds is aan dien hoogen ambtenaar een sierlijken zilveren inktkoker aangeboden door de gezamenlijke ambtenaren der provinciale griffie te Haarlem.

Te Bussum, boven Naarden, is overleden den heer Mr. D. A. Walraven, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw en deken der orde van advocaten te Amsterdam. De overledene was een kundig en algemeen geacht regtsgeleerde. De orde der advocaten verliest in hem een uitstekend lid en een warm voorstander harer belangen.

Men verneemt, dat de persoon van P. J. F. de Geest, ingevolge Zr. Ms. besluit van 1 September jl. no. 37, op den 25sten daaraanvolgende, des morgens, met zijne vrouw en goederen, per diligence op Breda naar Antwerpen is vertrokken.

Het is dezer dagen gebleken, dat de Regering aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft voorgesteld, onder het onderdeel *Kunsten en Wetenschappen*, toe te kennen eene som van *f* 4,000, als bijdrage van het Rijk tot oprigting van een metalen standbeeld ter eere van Lourens Jansz. Coster. — Het is bekend, dat zich sedert eenige jaren eene commissie tot dat doel had gevormd en hoe ijvervol die van den aanvang en voortdurend daartoe is werkzaam geweest. Hare pogingen zijn dan ook in zoo verre wel gelukt, dat alleen nog de laatste hand moet gelegd worden, om het geheel tot stand te brengen. Daartoe, zal o. a. voormelde bijdrage van het Rijk strekken. Tot hetzelfde einde heeft, gelijk reeds is gemeld, de *'s Gravenhaagsche Boekhandelaars-Vereeniging* een Album van boek-, plaat- en kunstwerken, muzijk en andere voorwerpen daargesteld, om te strekken tot eene verloting, ten behoeve van het standbeeld. Naar men verneemt, bevindt zich onder dat album een aantal zeer fraaije voorwerpen en kunstvoortbrengselen van voorname meesters. Ook Z. M. de Koning heeft er eene bijdrage toe willen schenken. De tentoonstelling der voorwerpen is gedurende de maand October geopend ten huize van den boekhandelaar Martinus Nijhoff, alhier.

Men verneemt met genoegen, dat een onzer stadgenooten, de heer A. de Groot, op de laatst gehouden tentoonstelling van tuinbouw te Hoorn, weder bekroond is geworden met vijf onderscheidingen, en wel voor de door hem ingezonden exemplaren, als: potgewassen, op N°. 93, met den tweeden prijs; — op No. 95, bloemheester, den eersten prijs; — op N°. 96, altijd groene heesters, in 12 soorten; — op N°. 97, vreemde heesters; — en op N°. 98, potgewassen, tot opsiering, den tweeden prijs. — Alzoo heeft de heer de Groot op nieuw zijn roem gehandhaafd als een der eerste beoefenaars van den Tuinbouw alhier. Ook kan medegedeeld worden, dat de heer H. C. Waldeck, burgemeester van Loosduinen, ter genoemde tentoonstelling is bekroond geworden, voor de inzending van blaauwe druiven.

Thans verneemt men nader, dat in plaats van eene pink, twee pinken in Engeland door de tolbeambten zijn in beslag genomen, als eene van den heer T. de Jager Gzn. en eene van mej. de wed. A. van der Harst, en dat nog meerdere vaartuigen dat lot zouden deelachtig zijn geworden, indien zij niet de vlugt hadden weten te ontkomen aan de nasporingen der ambtenaren. Dat op de meineedige visschers eene straf worde toegepast, welke tot afschrik van anderen moge strekken, is in het belang der visscherij zeer wenschelijk; maar als ook de reeders zouden moeten boeten voor de kwade praktijken hunner onderhoorigen, dan zou eene hardheid gepleegd worden, welke door een ieder, die met onze visscherij en het uitrusten der vaartuigen slechts eenigermate bekend is, erkend zal worden, daar het met regt eene ongerijmdheid mag heeten, dat iemand een kapitaal van p. m. *f* 5000 zou wagen, om eene winst van eenige guldens te erlangen.

Aan het entrepôt-dok te Amsterdam is thans een geoctroijeerde ijzeren weegkraan uit de fabriek van de heeren L. J. Enthoven en C°. te 's Gravenhage, geplaatst. Deze toestel is Woensdag jl. in tegenwoordigheid der directie en van andere authoriteiten beproefd. Men heeft, alhoewel de kraan slechts voor 3000 ponden bestemd is, den last tot 3500 ponden opgevoerd en dien met het meeste gemak geheschen, gewogen, en weder neêrgelaten. De weging liet ook, ten aanzien der naauwkeurigheid, niets te wenschen over. Naar wij vernemen, is de toestel niet alleen goedgekeurd, maar heeft de directie daarenboven een zeer loffelijk certificaat te dier zake afgegeven.

De gemeenteraad te 's Hertogenbosch heeft in de zitting van den 28sten Sept. met 9 tegen 7 stemmen besloten den accijns op het gemaal af te schaffen.

Den 26sten dezer is voor de arr.-regtbank te Nijmegen behandeld de zaak van den heer J. Burgers, hoefsmid te Wijchen, die in zijne hoedanigheid van ambtenaar van den burgerlijken stand dier gemeente, in het afgeloopen jaar een huwelijk heeft voltrokken tusschen minderjarigen, zonder zich van het werkelijk bestaan der, tot krachthebbing van hetzelve, vereischte toestemming van vader, moeder of andere personen, daartoe bij de wet geroepen, verzekerd te hebben. De herbergier en gemeente-secretaris, de heer J. Kloosterman, als getuige gehoord, bevestigde het geïncrimineerde feit, tot reden van wetenschap opgevende, dat hij zelf de acte in schrift had gebragt en bovendien bij het huwelijk als getuige adsisteerde. De beklaagde daarop ondervraagd, beleed zijn ambtsmisdrijf volmondig, doch beweerde geheel onder de leiding en in vertrouwen op den secretaris gehandeld te hebben. De uitspraak werd door de regtbank bepaald op 3 October e.k.

Schiedam, 28 September. Gisteren, middag ten 1 ure, had alhier eene werkzaamheid plaats, welke te dezer stede geheel vreemd is: het zinken namelijk van een rijzen stuk, voor het buitenfront van de buitensluis, over eene oppervlakte van ruim 300 ellen, en welk gewigtig werk met den besten uitslag werd bekroond. — Wij maken van deze gelegenheid gebruik, onze lezers te wijzen op het belangrijk sluiswerk, achter of binnen bovengenoemde sluis in aanbouw, thans tot de geheele hoogte opgemetseld, binnen den betrekkelijk korten tijd van zes weken. Men verzekert ons, dat in de eerste helft van de volgende maand, dit sluiswerk door het inlaten van water zal worden beproefd. Aan dit geheele werk, met inbegrip van een bazalt-kaaimuur, ter lengte van ruim 300 ellen, is tot hiertoe slechts 4½ maand gearbeid, en het strekt ons tot genoegen te kunnen zeggen, dat de scheepvaart niet een enkel oogenblik oponthoud, bij al dien arbeid en al dien spoed, heeft ondervonden.
(*Schied. Ct.*)

Pijnacker, 27 Sept. Nadat in de vorige week onder deze gemeente reeds drie personen waren in hechtenis genomen, als beschuldigd van medepligtigheid aan diefstal met braak en behoorende tot eene bende, waarvan reeds drie in handen der justitie te Leiden waren gevallen, zoo werd door den heer regter-commissaris, belast met de instructie voor strafzaken te 's Gravenhage, vergezeld door den heer burgemeester dezer gemeente, op jl. Maandag eene huiszoeking bewerkstelligd bij zekeren Cornelis van der Meer alhier, welk onderzoek aanleiding gaf tot het herkennen van voorwerpen, afkomstig van ingezetenen dezer gemeente, terwijl mede op een stuk weiland en bosch, bij genoemden C. van der Meer in gebruik, verschillende zakken graan, meel, kleederen, koper- en tinwerk, tusschen het rietgewas verborgen, werden gevonden en in beslag genomen; ook werden op de bekentenis van C. van der Meer, tegen wien mede bevel van gevangenneming was verleend, later nog een in zijn huis verborgen zilveren horlogie en in zijn tuin begraven koperen voorwerpen aangewezen; alles blijkbaar afkomstig van diefstallen gepleegd onder Zegwaard, Zoeterwoude, Woubrugge, Alphen en omstreken. Het is gelukkig, dat men er in geslaagd is zich reeds van zeven personen meester te maken, waaronder die reeds vroeger in handen der justitie geweest zijn, en die deze en omliggende gemeenten sinds langen tijd door hunne brutale diefstallen hebben verontrust.
(*Delflandsche Ct.*)

Het *Journal voor Boekdrukkunst en Lettergieterij*, dat te Brunswijk wordt uitgegeven, bevat in een artikel over de Industrie-tentoonstelling te Parijs, naar aanleiding van de proeven, welke door de heeren Enschedé en Zonen, te Haarlem, en de heeren Oomkens, van Bakkenes en Damsté, te Groningen, op die tentoonstelling zijn ingezonden, eene redenering over de lettergieterijen in Nederland. Deze proeven, wordt daar gezegd, zijn van grooten omvang. De namen van Enschedé en Zonen zijn met de geschiedenis der Hollandsche boekdrukkunst vereenzelvigd; slechts weinige fabrijken zijn er, die zoo geruimen tijd onder éénen naam, in ééne familie blijven, en het eerste deel der proeven is met betrekking tot de geschiedenis bijzonder opmerkelijk, daar het al datgene bevat, wat sedert een paar eeuwen gebruikt is. Het tweede deel, dat in 1850 is uitgegeven, behelst al de sedert het eerste verschenen supplementen, en eene aanzienlijke vermeerdering niet alleen van Engelsche en Fransche letters, maar ook bevallige phantasieschriften, ornamenten enz. Kon van de oud-beroemde fabrijk der heeren Enschedé voor 15 en 20 jaren gezegd worden, dat zij duurzaam gevestigd was, doch als op dezelfde hoogte bleef staan; zij is thans, tengevolge van de hoogere vlugt, die de topografie ook in Holland heeft genomen, maar vooral ook door de concurrentie van de heeren Oomkens, van Bakkenes en Damsté, sedert rustig en gestadig vooruitgegaan. Wat de laatste betreft, men vindt slechts zelden dergelijke inrigtingen, die in zoo korten tijd, als de hier bedoelde bestaat, een in die verhouding zeer grooten rijkdom van matrijzen van Franschen, Engelschen en Duitschen oorsprong hebben bijeengebragt, als men in de tentoongestelde letterproef vereenigd vindt. Het doorbladeren van de beide ingezondene proeven — zoo lezen wij aan het slot van genoemd artikel — levert het bewijs, dat Holland, met betrekking tot zijne lettergieterijen, de hulp van het buitenland thans geheel ontberen kan.

Hoorn, 30 Sept. De catalogus van de voortbrengselen van werktuigen voor den Nederlandschen landbouw toont het belangrijke van den gehouden wedstrijd aan. Het geheel telde 487 nommers. Onder het hoofd Akkerbouw vindt men de verschillende soorten granen, peulgewassen, olie- en andere zaden, meekrap, hooi-soorten, aardappelen, mangelwortelen, rapen, nieuwe hennep- en aardappelsoorten. Op n°. 194 vindt men 101 soorten aardappelen op zandbergen, door J. P. van Rossem geteeld, welke soorten op eene vernuftige wijze door de aanvangsletters van de volgende regelen worden aangewezen:

De Aardappel lacht hier toe met Maïs en Pompoen,
In vorm, in kleur, figuur, ontkieming en fatsoen,
J. P. v. R. wenscht Hoorn welvaart.

Onder het hoofd Tuinbouw, vindt men eene verzameling vruchten, wassende op stam of aan de schutting, appelen en peren, pareldruiven, blaauwe en witte druiven, verzamelingen van groenten, nieuwe vruchtsoorten, moes- en tuinzaden, fijne zaden, enz.

Onder de rubriek Houtteelt, Riet en Biezen, vindt men boomplantsoen, tiendhout, bladriet, biezen.

De bloemkweekerij biedt potgewassen, zaadbloemen, bloemheesters, altijd groene heesters, vreemde heesters, potgewassen tot opsiering, en bloemruikers.

Onder de Werktuigen, Gereedschappen enz., vindt men modellen van werktuigen, vervaardigd in het Koninklijke Wurtembergsche landbouw-instituut te Hohenheim, bij Stuttgard, aan de Holl. maatsch. van landbouw ten geschenke gegeven door Z. K. H. den Prins van Oranje, nu Z. M. Koning Willem III. Voorts werktuigen tot zuivering van granen, nieuwe of verbeterde werktuigen voor den akkerbouw, werktuigen tot gereedmaking van veevoeden, nieuwe of verbeterde boterkarns, botervaten, werktuigen tot kaasmakerij en boter, id. voor ontlasting van water, id. voor den tuinbouw, enz.; voorts tuinsieraden, droogduikers of drains.

Een ander hoofddeel is de zuivelbereiding, in hare onderscheidene takken en in verschillende gedeelten des lands, en eindelijk allerlei voorwerpen, bij het programma niet gevoegd.

Onder de nieuwe of verbeterde werktuigen voor den akkerbouw vindt men:

1. Cylinder-kweekegge, K. Kuiper, te Medemblik, wordt getrokken door een paard, zuivert den grond van kweekwortels, die zij te gelijk in den bak opneemt. Te koop voor *f* 75.
2. Paardenboonenpooter, P. Pz. Lagendijk, te Charlois, tot uitwinning van paarden-arbeid, zuivering van onkruid en draagt veel bij tot den wasdom.
3. Noorweegsche egge,
4. Colemans cultivator,
5. IJzeren rijen-egge,
6. IJzeren rijen-cultivator, met kleine Noorweegsche egge, } W. Jenken, te Utrecht.
7. Zoden-ploeg,
8. Egge, Zeeuwsch model,
9. Hand-cultivator, Amerikaansch model,
10. Stoppelploeg, R. Bregbaart, te Winkel.
11. Stoppelen-steker of schuif, J. Schekkerman.
12. Model-gierpomp, } J. Kam en J. Beek,
13. Twee dorsch-vlegels, } te Hoorn.
14. Muizenboor, P. Slagter Tz., te Berkhout.
15. Een 2-paardenkracht dorschwerktuig. Te koop *f* 515. Keijzer en Swertz.
16. Gierkar met pomp, Keijzer en Swertz.
17. Dorschwerktuig, J. Goldberg, Hazerswoude.
18. Weidesleep, volgens Dambarle, Bruno Tideman Jr., Apeldoorn *f* 20.

De maand Augustus is weder in Europa vrij koel en regenachtig geweest. Steeds wordt het bevestigd, dat eene zelfde weersgesteldheid over groote uitgestrektheden zich uitbreidt, en eene snelle mededeeling van zeer verwijderde streken naar één centraalplaats, blijkt hoe langer hoe wenschelijker. Van elke plaats in het bijzonder iets te vermelden, zou te veel ruimte vereischen; daarom bepalen wij er ons toe, dat er een minimum geweest is van den barometer-stand van hier tot Buthus, Köningsberg, Weenen op den 4.; alleen in het Oosten te Krakau, Weenen en Praag in den morgen van den 5. Twee voorname maxima's kwamen bijna gelijktijdig voor: het een den 18 in het Westen iets vroeger, het ander in den nacht van 30 op 31. De temperatuur was het hoogst den 2, 3, 24, 25 en te Utrecht ook 28; het laagst in het midden der maand, en ook den 4 tot den 7. Nergens behoorde een dag tot de warmsten, die elders onder de koudsten moest gerangschikt worden. Ook de hoeveelheid regen en het aantal regendagen, verschilde niet zoo veel als men zulks wel uit berigten van reizenden zou opmaken. Ik heb geen plaats gevonden, die minder dan 12 regendagen opleverde, zooals Mannheim; en toch vielen te Mannheim nog 40,7 strepen, te Utrecht en Helder slechts een vierde meer. Bergachtige streken kunnen eene uitzondering gemaakt hebben, dewijl daar altijd de hoeveelheid regen meer onzeker is. Onweders waren menigvuldiger in het Noorden, gelijk vroegere berigten zulk reeds hebben uiteengezet. (*U. C.*)

Terwijl in den omtrek van Hilversum het rooijen der aardappelen plaats heeft, kunnen wij over 't algemeen melden, dat de qualiteit en hoeveelheid gunstig aan de gekoesterde hoop beantwoordt, en hoewel niet overal groot van slag zijnde, evenwel als voordeelig mag beschouwd worden, bij den betrekkelijk matigen prijs, waarvoor zij alhier afgeleverd worden. (*Gooische Ct.*)

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Varel van den 20sten dezer was de oogst alstoen in het Groothertogdom Oldenburg zoo goed als geëindigd. Men behoefde nog slechts weinige dagen droog weder, en alles zou binnengebragt wezen, met uitzondering van de boekweit, welke men toen eerst begon te maaijen.

De tarwe leverde slechts een klein beschot, daar in het voorjaar veel had moeten worden omgeploegd; zij scheen echter uitmuntend van qualiteit te zullen zijn.

De rogge zou naauwelijks twee derde van een gewonen oogst opleveren.

De wintergarst is bijkans geheel door de vorst verloren gegaan: de zomergarst levert daarentegen een goed gewas, en weegt 95 à 96 pond; de eerstgenoemde is schraal van graan en weegt slechts 90 à 93 pond.

De vroeg gezaaide haver levert een groot beschot op: de laatgezaaide minder, echter heeft men hiervan een meer dan gewonen oogst.

In de boonen heeft zich in den laatsten tijd hier en daar roest vertoond; echter heeft de vrucht niet daardoor geleden. Het beschot is groot en de qualiteit uitstekend schoon. Gedeeltelijk was dit gewas reeds binnengebragt; van het overige lag het meeste gesneden te veld, en slechts een klein gedeelte stond nog op den stam.

De boekweit heeft zeer veel belovend gestaan: in het begin dezer maand heeft zij echter door eene sterke nachtvorst veel geleden, en naar het zich liet aanzien zou het beschot zeer klein zijn.

Van het koolzaad is in het voorjaar zeer veel omgeploegd, en men rekende den oogst daarvan slechts op een vierde van gewone jaren. De boeren, die niet omgeploegd hebben

roemden wel niet op het beschot, echter waren zij tevreden en werden door den prijs, die van *f* 465 tot *f* 605 was opgedreven, ruimschoots voor de mindere opbrengst schadeloos gesteld. De nieuwe plant stond zeer goed en er was veel uitgezaaid.

In de aardappelen had de ziekte zich in het begin der vorige maand algemeen en vrij hevig geopenbaard; de vrees dat de knol meer dan in het vorige jaar aangetast zou zijn, heeft zich echter niet bevestigd. Men was met het rooijen nog niet algemeen begonnen; intusschen scheen het beschot niet te zullen meêvallen, en de prijs werd dan ook op *f* 95 à *f* 100 per last gehouden.

Van het gewigt der tarwe, rogge, haver en boekweit was nog weinig of niets te zeggen, daar er nog zeer weinig gedorscht was. De nieuwe rogge werd met circa *f* 367 à *f* 389 per Nederlandsch last betaald, vrij aan boord, terwijl de zandboekweit van *f* 245 tot *f* 260 per Nederlandsch last, vrij aan boord gold, en voor 93 à 95 ponds zomergarst *f* 195 à *f* 205 werd besteed.

LAATSTE BERIGTEN.

Heden heeft alhier eene plegtige, openbare, algemeene vergadering van den Hoogen Raad der Nederlanden plaats gehad. Die plegtigheid was, wij behoeven het naauwelijks te zeggen, zeer treffend. Het voorzitterschap werd daarbij waargenomen door den benoemden Vice-President, den heer Mr. T. de Greve. Deze verleende het woord aan den Procureur-Generaal, den heer van Maanen, die in eene sierlijke rede het zware verlies schetste, dat de Hooge Raad en het Vaderland geleden hadden door de aftreding van den Voorzitter, den heer W. B. Donker Curtius van Tienhoven en door den plotselingen dood van zijnen opvolger, den heer Mr. J. Op den Hooff.

Hij trad daarbij in geschiedkundige herinneringen over het leven en de handelingen van die beide geachte mannen en toonde aan, hoe, door een merkwaardigen zamenloop van omstandigheden, zij, gedurende eene reeks van jaren, in verschillende betrekkingen schier dezelfde loopbaan hadden vervuld. Hij deed uitkomen, dat thans al de leden van den Raad, die bij zijne vestiging waren opgetreden, daaruit verdwenen waren. Bij deze gelegenheid bragt Z. E. H A regtmatige hulde aan den Vice-President, wiens installatie heden werd gehouden. Ten slotte van zijne merkwaardige rede requireerde hij de voorlezing van het koninklijk besluit van benoeming van den Vice-President en van den door hem afgelegden eed, waarvan in de registers inschrijving zal worden gedaan, terwijl hij tevens acte verzocht van dat requisitoir.

Na voorlezing van die stukken, door den heer griffier, hield de benoemde Vice-President, de heer de Greve, eene niet minder indrukwekkende rede. Nog weinige dagen geleden legde hij met den waardigen Op den Hooff, in handen des Konings, de gevorderde eeden tot aanvaarding hunner nieuwe betrekkingen af. Nog den avond te voren bepaalde hij met hem, dat heden de dag hunner installatie zijn zou. Plotseling werd die edele man weggerukt en vindt hij zich bij deze installatie, zonder voorganger en zonder steun. Ook hij herdacht, in roerende taal, de verdiensten en de groote talenten van den afgetreden en den afgestorven Voorzitter.

Met schroom aanvaardde hij zijne moeijelijke betrekking, maar hij vertrouwde op de voortdurende vriendschap en de ondersteuning van zijne ambtgenooten, inzonderheid op die der oudste raadsleden van den Velden, Gockinga en Wintgens. Hij rekende op de krachtige medewerking van de ambtenaren van het Openb. Ministerie, inzonderheid van het waardig hoofd van hetzelve, den uitstekenden van Maanen; alsmede op de hulp van de ambtenaren der griffie; bovenal van den geachten griffier, den heer Brocx. Ook gaf hij de hoop te kennen, dat de goede verhouding tusschen dit collegie en de orde van advocaten en pleitbezorgers voortdurend mogt blijven bestaan. Meer bijzonder sprak hij tot den Deken dier Orde, den heer Faber van Riemsdijk en den oudsten der procureurs, den heer Clant.

Die belangrijke rede werd, voor zooveel het laatste gedeelte aangaat, door den heer Faber van Riemsdijk in krachtige taal beantwoord. Ook hij weidde menig woord aan de twee laatste Voorzitters van den Raad en wenschte den nieuw benoemden Vice-President van harte geluk met de aanvaarding zijner betrekking. Als tolk van de orde der Advocaten, zeide hij den Raad toe, dat van den kant dier orde niets kon worden nagelaten, om de goede verhouding te bevestigen, waarop de Vice-President zoo aanstonds wees.

Nadat door den Vice-President aan den Proc.-Gen. de gevraagde acte van het door hem genomen requisitoir was verleend, werd de heer Mr. F. de Greve als Vice-President van den Hoogen Raad geïnstalleerd verklaard. Waarna deze algemeene vergadering werd gesloten.

Heden heeft in de *Romein* te Scheveningen de aanbesteding plaats gehad van het bouwen eener nieuwe kerk met toren en pastorie voor de R. K. gemeente aldaar, zijnde de laagste inschrijver de heer J. J. Schippers van 's Gravenhage voor de som van *f* 45,900.

Thans is te Scheveningen berigt ontvangen, dat nog eene derde schuit, toebehoorende aan den reeder J. en P. de Mos, in Engeland is aangehouden. De drie pinken moeten reeds onttakeld in de haven van Lowestoff liggen. Door twee Engelsche stoombooten is gisteren een vierden kabel voor de onderzeesche telegraaf aangebragt.

Verscheidenheden.

Het voorgenomen feest.

De droogmaking van het Haarlemmermeer, waardoor zestien duizend bunders land op het water heroverd werden, geeft den Nederlander ruime stoffe tot dankbaarheid, terwijl die grootsche onderneming de bewondering van den vreemdeling opwekt. De voorbereidende werkzaamheden van de droogmaking begonnen op 5 Mei 1840; met het eigenlijke uitmalen werd in 1845 een aanvang gemaakt en den 20 Julij dezes jaars werden de laatste gronden van den drooggemaakten plas verkocht. Het zal niet ten onpasse voorkomen nu het volks-gedichtje te herinneren, dat vóór den reusachtigen arbeid werd vervaardigd, en daaruit den Aalsmeerder boer 'na te zeggen.

Groote plas, groote plas,
'k Won je al leeggemalen was.
'k Zou mijn hoed wel ligten willen
Voor de molentjes, wier vlugt
'tWater op het rad zal tillen
En verheffen 't in de lucht.
Ik zal lagchen dat ik schater,
Als ik voor mijn' oogen zie,
Dat er in een maand, twee, drie
Al wat daling komt in 't water;
En zoodra het komt te koop,
Zal ik vast in jou landsdouwen,
Met een welgegronde hoop,
Hier of daar een hoek bebouwen;
En zoodra de maaitijd komt,
En ik mag mijn koren snijden,
Zal ik — hoe je nou ook bromt,
Op je bodem mij verblijden,
En ik vier een boerenfeest
Waar je water is geweest.

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag, 30 September 1855.

Joannes Baptiste Marinus Malherbe 65 j., wed. van Steijntje Boshouwer, met Carolina Maria Wilhelmina Bongartz, 30 j. — Hubertus Thomas Peltenburg, 25 j., met Johanna Petronella Diderika Hamakers, 23 j. — Paul Frederik Willem Briët, 25 j. met Jacoba Johanna Scholting, 26 j. — Jacob van Eck, 25 j., met Maria Jacoba Steenbergen, 23 j. — Mr. Matthieu Christiaan Hendrik ridder Pauw van Wieldrecht, 39 j., met Aletta Cornelia Anna Voornbergh, 27 j.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Maandag 1 Oct. 7 ure. LA FILLE DU RÉGIMENT, opéra comique en 2 actes; RENAUDIN DE CAEN, vaudeville en 2 actes.

227ste Nederlandsche Staats-Loterij.
1e LIJST. 5e KLASSE.
Uitgekomen Hooge prijzen:
No. 8956 *f* 1500; — 19657 *f* 1000.

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 29 September 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	63 11/16	63 3/4	—
Dito dito 1844.	3	76	—	—
Dito dito 1844.	4	92 3/4	93 7/8	92 13/1[6]
O. I. L. 1844. . .	4	—	—	—
Amort. Synd. . . .	3 1/2	—	—	—
Handel-maats. . . .	4 1/2	—	—	—
BELGIE. certific. bij *Rothschild* . .	2 1/2	—	—	—
RUSL. Bij *Hope* 1798 en 1816. .	5	100 1/8	100 1/4	—
Dito 1828—1829. .	5	100 1/8	100 1/4	—
Insch. in Assign. .	6	—	—	—
Cert. van dito. . .	6	57 3/8	—	—
Neg. 1831—1833.	5	—	—	—
Hope en C°. 1840.	4	74 3/4	—	—
Stieglitz	4	73 5/8	—	—
dito 1854.	5	80 9/16	80 5/8	—
Nieuwe Engels. . .	4 1/2	—	—	—
POLEN. Certific. . .	4	—	—	—
Aand. Lot. fl 500.		—	—	—
SPANJE. Nieuwe. .	1 1/4	19 3/16	19 1/4	— —
Buitenl.	3	—	—	—
Binnenl. 6/m. . . .	3	31 13/16	—	—
Cert. Coup.		[illegible]/16	—	—
Amortisable		[illegible]4	—	—
PORTUG. Lond. . .	3	39 [illegible]8	—	—
OOSTENR. Metal. 1816—1852. . .	5	62 11/16	62 3/4	—
Dito 1849—1854 .	5	73 3/4	—	—
Dito Zilv. Nation. .	5	66 7/8	66 15/16	66 7/8
Dito 1847—1852 .	2 1/2	31 3/4	31 13/16	—
PRUISS. Lot. 1854	3 1/2	—	—	—
BRAZ. Lond. 1824	5	—	—	—
PERU 〃 . . .	4 1/2	—	—	—
MEXICO 〃 . . .	3	20 3/8	—	—
GREN. 〃 . . .	2 3/4	18 1/16	18 1/8	— —
Uitgestelde.		6 7/8	—	—
ECUAD. Lond. . . .		—	—	—
VENEZ. 〃 . . .	4	—	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

Onveranderde markt; alleen 4 pCt. Russen merkbaar lag[er].

LONDEN, 29 September.

Eng. geconsolid.	3	pCt.	88 1/2 à —
Spanje.	1 1/4	〃	19 1/4 à 19 1/2
Mexico.	3	〃	21 1/2 à —

PARIJS, 29 September.

Fransche certific	4 1/2	pCt. fr.	—
〃 〃	3	〃	—
Spanje	3		—
〃	1 1/4		—

WEENEN, 29 September.

Metalliek	5	pCt.	74 5/8
National.	5	〃	78 7/8
Wissel London.			11.01
Zilver.			

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.